

Katastrofa německé skupiny armád “Jižní Ukrajina”

---

 lipovylis.cz/wordpress/katastrofa-nemecke-skupiny-armad-jizni-ukrajina

David Z Moravy

31. srpna 2024

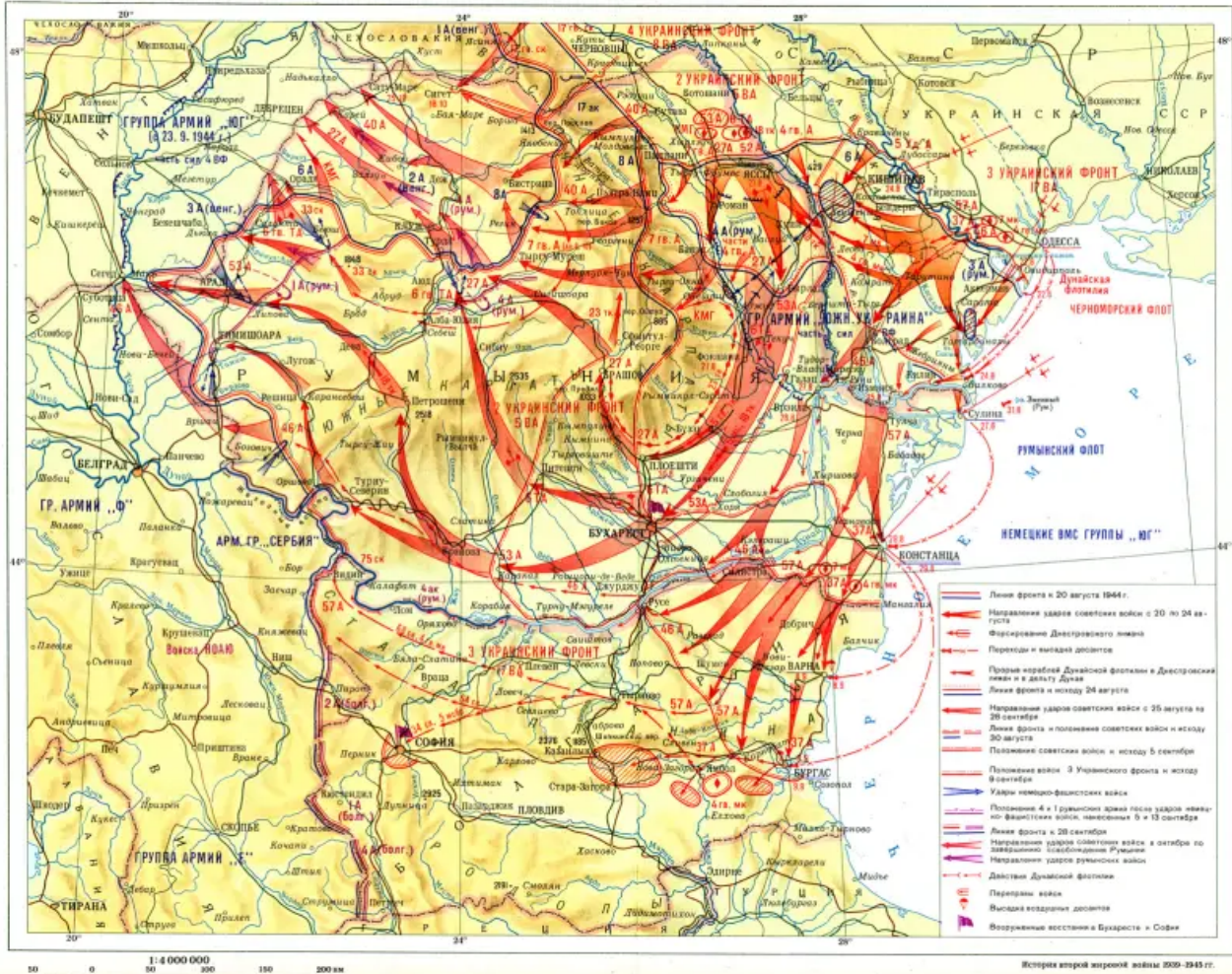
Obklíčení Kišiněvské skupiny

---

21. srpna 1944 svedly sovětské jednotky těžké boje na hřebeni Mara. Za pohybu nebylo možné prorazit německou obranu 6. tankové armády. Jednotky 7. gardové armády a jezdecko-mechanizovaná skupina sváděly urputné boje o Tirgu-Frumos, kde Němci vytvořili mocné opevněné území. Do konce dne jednotky 2. ukrajinského frontu překonaly všechny tři nepřátelské obranné linie a dobyly dvě mocné nepřátelské opevněné oblasti – Iasi a Tirgu-Frumos. Sovětská vojska rozšířila průlom na 65 km podél fronty a na 40 km do hloubky.

V útočném pásmu 3. ukrajinského frontu zahájili Němci protiútok. Německé velení ve snaze narušit sovětskou ofenzívu stáhlo ráno 21. srpna zálohy a opírající se o druhou linii obrany zahájilo protiútok. Zvláštní naděje byly vkládány do 13. tankové divize. Jednotky 37. armády však nepřátelské protiútoky odrazily.

Obecně platí, že během 20. a 21. srpna jednotky nárazové skupiny 3. ukrajinského frontu prolomily taktickou obranu nepřítele, odrazily jeho protiútoky, porazily 13. tankovou divizi a zvýšily průlom do hloubky 40–50 km. Velení frontu zavedlo do průlomu mobilní formace – Ždanovův 4. gardový mechanizovaný sbor v zóně 46. armády a Katkov 7. mechanizovaný sbor v zóně 37. armády.

21. srpna vydalo sovětské velitelství v obavě, že se ofenziva zpomalí a nepřítel využije příznivých terénních podmínek a bude moci stáhnout všechny dostupné síly, čímž sovětské jednotky na dlouhou dobu zdrží, směrnicí, ve které mírně upravil úkoly front. Aby se sovětské jednotky nezpozdíly při dosažení řeky Prut a nepropásly příležitost obklíčit Kišiněvskou skupinu, bylo velení 2. a 3. UV připomenuto, že jejich hlavním úkolem v první fázi ofenzívy bylo rychle vytvořit obkličovací kruh. v oblasti Khushi. V budoucnu bylo nutné zúžit obklíčení, aby bylo možné zničit nebo zajmout nepřátelské jednotky.

Direktiva velitelství byla nezbytná, protože s rychlým průlomem německé obrany bylo velení 2. UV v pokušení pokračovat v ofenzívě podél linie Řím – Focsani a 3. ukrajinského frontu – Tarutino – Galati. Velitelství věřilo, že hlavní síly a prostředky front musí být

použity k obklíčení a likvidaci Kišiněvské skupiny. Zničení této skupiny by otevřelo cestu do hlavních ekonomických a politických center Rumunska. A tak se také stalo.

V noci na 21. srpna a celý následující den byly 6. tanková armáda Kravčenka a 18. tankový sbor Polozkov (generálmajor tankových vojsk Vasilij Iudovič Polozkov vážně zraněn – auto s ním bylo vyhozeno do povětří a zemřel na následky zranění 27. srpna 1944, byl nahrazen plukovníkem Kolesnikovem) pronásledoval nepřítele.

Sovětská vojska v Iasi

Malinovského jednotky pronikly 60 km do nepřátelské obrany a rozšířily průlom na 120 km. Armády 3. UV rychle postupovaly směrem k Prutu. Mobilní formace fronty šly 80 km hluboko do nepřátelské obrany. Na konci druhého dne operace Tolbukhinovy jednotky izolovaly 6. německou armádu od 3. rumunské armády. Hlavní síly 6. německé armády byly obklíčeny v oblasti obce Leusheny. Na levém křídle 3. UV jednotky 46. armády s podporou

dunajské vojenské flotily úspěšně překročily ústí Dněstru. V noci na 22. srpna sovětští vojáci osvobodili Akkerman a pokračovali v ofenzivě na jihozápad.

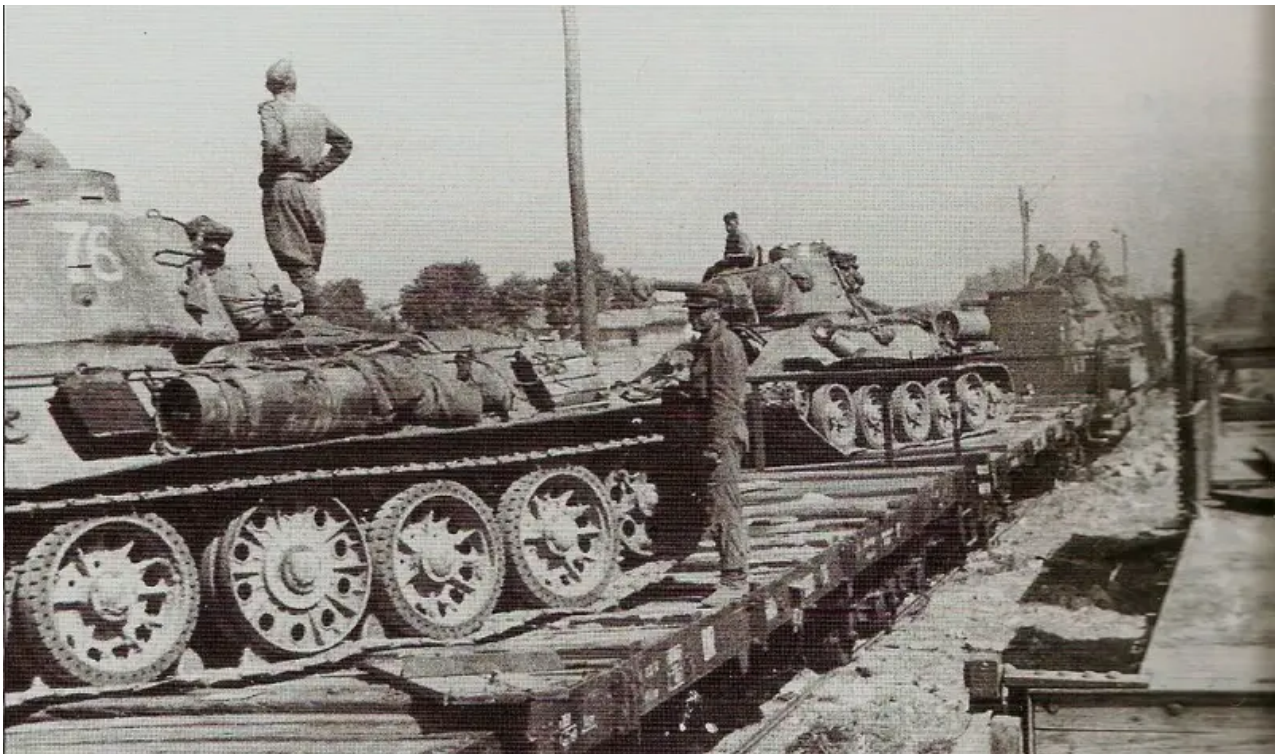
Aktivní Letectví : za dva dny bojů provedli sovětští piloti 6350 bojových letů. Letectví Černomořské flotily zasadilo těžké rány německým námořním základnám v Sulině a Konstanci. Je třeba poznamenat, že po celou dobu operace sovětské letectví zcela ovládalo vzduch. To umožnilo zahájit silné letecké údery proti nepřátelským jednotkám a jejich týlu, spolehlivě krýt ze vzduchu postupující sovětské armády a odrazit akce německého letectva. Celkem během operace sovětští piloti sestřelili 172 německých letadel.

Velení německé skupiny armád „Jižní Ukrajina“ se po analýze situace po prvním dni bojů rozhodlo stáhnout jednotky do zadní linie podél řeky Prut. Friesner vydal rozkaz k ústupu, aniž by dostal Hitlerův souhlas. Vojáci stále chaoticky ustupovali. 22. srpna také vrchní velení souhlasilo se stažením vojsk. Ale už bylo pozdě.

V tuto chvíli sovětská vojska zachytila hlavní únikové cesty Kišiněvské skupiny, byla odsouzena k záhubě. Německé velení navíc nedisponovalo silnými mobilními zálohami, s nimiž by organizovalo silné pomocné údery. V takové situaci bylo nutné stáhnout jednotky ještě před zahájením sovětské ofenzivy.

23. srpna sovětská vojska bojovala s cílem těsně uzavřít obklíčení a pokračovala v pohybu na západ. 18. tankový sbor dosáhl oblasti Khushi. 7. mechanizovaný sbor dosáhl přechodů Prut v oblasti Leushen a 4. gardový mechanizovaný sbor dosáhl Leova. Jednotky sovětské 46. armády zatlačily jednotky 3. rumunské armády k Černému moři v oblasti Tatarbunaru. 24. srpna rumunské jednotky zastavily odpor. Ve stejný den vylodily lodě dunajské vojenské flotily jednotky v oblasti Zhebriyany-Vilkovo. Také 24. srpna jednotky 5. šokové armády osvobodily Kišiněv.

V důsledku toho byla 24. srpna dokončena první etapa strategické útočné operace. Obranné linie nepřítele padly, skupina Iasi-Kišinev byla obklíčena. Do kotle padlo 18 divizí z 25 dostupných ve skupině armád „Jižní Ukrajina“. V německé obraně se objevila obrovská mezera, kterou nebylo čím zakrýt. V Rumunsku proběhl státní převrat, Rumuni začali skládat zbraně nebo je obracet proti Němcům. Do 26. srpna bylo celé území Moldavské SSR osvobozeno od nacistů.

Obrněná vozidla 4. gardového mechanizovaného sboru se připravují na ofenzívu v Rumunsku. srpna 1944

Státní převrat v Rumunsku

Stalinův výpočet, že hlavním důsledkem úspěšné ofenzívy 2. a 3. UV bude „vystřízlivění“ rumunského vedení, byl zcela oprávněný. V noci 22. srpna se v královském paláci Mihai konala tajná schůzka. Zúčastnili se ho představitelé opozice včetně komunistů. Rumunští vůdci byli uklidněni Moskvou, která slíbila, že SSSR kromě návratu

Besarábie nemá na Rumunsko žádné územní nároky a nehodlá zasahovat do vnitřního života země. Bylo rozhodnuto zatknout premiéra Antonesca a další proněmecké osobnosti.

23. srpna byl zatčen Antonescu, který se vrátil z fronty po schůzce s velením skupiny armád Jižní Ukrajina. Před zatčením plánoval provést v zemi dodatečnou mobilizaci a vytvořit spolu s Němci novou obrannou linii. Zároveň bylo zatčeno mnoho členů jeho kabinetu.

Král Michael pronesl v rozhlase projev, ve kterém oznámil, že Rumunsko opouští válku na straně Německa a přijímá podmínky příměří. Nová vláda požadovala stažení německých jednotek z rumunského území. Je třeba poznamenat, že Stalin vysoce ocenil Mihaiovu odvalu, po skončení války byl král oceněn Řádem vítězství.

Němečtí diplomaté a vojenská mise byli zaskočeni. Německé velení odmítlo vyhovět požadavku na stažení vojsk. Hitler zuřil a požadoval potrestání zrádců. Německé letectvo zaútočilo na rumunské hlavní město. Pokusy německých jednotek o obsazení strategických objektů v Rumunsku i samotném hlavním městě však selhaly. Na takovou operaci nebyla síla. Rumuni ale aktivně vzdorovali. Vláda Constantina Sanatesca vyhlásila Německu válku a požádala o pomoc Sovětský svaz.

Vojáci Rudé armády vyvěšují Rudý prapor nad budovou městské rady v Kišiněvě

Obyvatelé Kišiněva zdraví jednotky Rudé armády, které osvobodily město

Osvobození Bukurešti

Přední část se nakonec zhroutila. Všude, kde se Rumuni bránili, se zhroutily obranné formace. Sovětské jednotky mohly snadno pokračovat. Začal chaos. Jakékoli centralizované vedení německých jednotek se zhroutilo, tyl byl odříznut. Jednotlivé rozptýlené bojové skupiny německých formací byly nuceny probíjet se na západ samy.

Německé lodě, ponorky, transportéry a čluny plné německých vojáků pluly z rumunských přístavů do bulharské Varny a Burgasu. Další vlna prchajících německých vojáků, většinou z týlových jednotek, se valila přes Dunaj.

Části německé 8. armády ustoupily do Karpat, zbytky 6. armády si prorazily cestu přes Siret mezi Brailou a Focsani. Několik německých formací bylo zablokováno a kapitulováno.

Německé vojensko-politické vedení se přitom nevzdávalo naděje na udržení alespoň části Rumunska pod svou kontrolou. Již 24. srpna bylo v Berlíně oznámeno vytvoření proněmeckého vedení v čele s fašistickou organizací „Železná garda“ Horia Sima. Adolf Hitler nařídil zatčení rumunského krále. Wehrmacht obsadil strategickou oblast těžby ropy Ploesti.

Ve dnech 24.–29. srpna 1944 došlo k urputným bojům mezi německými a rumunskými jednotkami. Během těchto střetů dokázali Rumuni zajmout více než 50 tisíc Němců, včetně 14 generálů.

Obyvatelé Belgorodu-Dnestrovského (do roku 1944 – Ackerman) vítají sovětské vojáky-osvoboditele sedící v obojživelných vozidlech Ford GPA (americké výroby, dodávané do SSSR v rámci Lend-Lease).

Sovětské velení poskytlo pomoc Rumunsku. Na pomoc rumunským jednotkám, které vzdorovaly Němcům, bylo vysláno 50 sovětských divizí podporovaných hlavními silami dvou leteckých armád. Zbývající vojáci byli ponecháni k likvidaci Kišiněvské skupiny.

Obklíčené německé jednotky kladly zarputilý odpor. Spěchali, aby prorazili ve velkých masách pěchoty podporované obrněnými vozidly a dělostřelectvem. Hledali jsme slabá místa v obkličovacím kruhu. Během série samostatných vyhrocených bitev byly německé jednotky poraženy. Do konce 27. srpna byla celá německá skupina zničena. Do 28. srpna byla zlikvidována i ta část německé skupiny, která se dokázala probít na západní břeh Prutu a prorazit si cestu do karpatských průsmyků.

Sovětská ofenzíva mezitím pokračovala. 2. UV postupovalo směrem k severní Transylvánii a směrem na Focsani. 27. srpna sovětská vojska obsadila Focsani a dosáhla přístupů k Ploiesti a Bukurešti. Jednotky 46. armády 3. UV rozvinuly ofenzivu na obou březích Dunaje a odřízly poraženým německým jednotkám únikové cesty do Bukurešti. Černomořská flotila a Dunajská vojenská flotila asistovaly ofenzívě pozemních sil, vylodily taktické jednotky a rozdrtily nepřítele s pomocí letectví. 27. srpna bylo obsazeno Galati. 28. srpna sovětská vojska osvobodila města Braila a Sulina. 29. srpna obsadila výsadková síla Černomořské flotily přístav Constanta. Téhož dne dosáhl předsunutý oddíl 46. armády Bukurešti.

Sloup německých zajatců na ulici v Bukurešti

30. srpna byla v Německu ztracena ropná oblast Ploestina, kterou tvrdošijně bránily jednotky německého pozemního letectva a zbytky několika pozemních sil, které se sem stáhly. Z vojensko-ekonomického hlediska to byla těžká rána: Říše se nyní mohla spolehnout kromě malých zásob v Rakousku a Maďarsku pouze na

výrobu syntetického paliva. Výrobu syntetického paliva však značně komplikovaly nepřetržité nálety anglo-amerického strategického letectví a nedokázaly pokrýt palivové potřeby průmyslu a ozbrojených sil.

Ve stejné době se ruské jednotky přiblížily k Bukurešti ze směru od Ploesti a z východu. 31. srpna 1944 vstoupila sovětská vojska do Bukurešti. Tím byla dokončena operace Iasi-Kišiněv. Začaly operace k dokončení osvobození Rumunska a okupace Bulharska s přístupem k hranicím Jugoslávie.

Rumunští vojáci sovětské divize pojmenované po Tudoru Vladimirescovi zdraví své krajany v ulicích osvobozené Bukurešti.

Sovětsí vojáci vjíždějící do Bukurešti v britském lehkém obrněném transportéru Bren Carrier.

Setkání Rudé armády v Bukurešti. 31. srpna 1944

Výsledky

Operace Iasi-Kišinev skončila úplným vítězstvím Rudé armády. Německo utrpělo velkou vojensko-strategickou, politickou a ekonomickou porážku.

Vojska 2. a 3. ukrajinského frontu s podporou Černomořské flotily a Dunajské vojenské flotily porazila hlavní síly německé skupiny armád „Jižní Ukrajina“. Německo-rumunské jednotky ztratily asi 135 tisíc zabitých, zraněných a nezvěstných. Zajato bylo více než 208 tisíc lidí. Jako trofeje bylo ukořistěno 2 tisíce děl, 340 tanků a útočných děl, téměř 18 tisíc vozidel a další vybavení a zbraně.

Sovětské vojáky ztratili více než 67 tisíc lidí, z toho více než 13 tisíc lidí bylo zabito, pohřešováno, zemřelo na nemoci atd.

Zbytky skupiny armád „Jižní Ukrajina“ se valily zpět do Karpat, do Transylvánie. 23. září byla skupina armád rozpuštěna, její jednotky byly převedeny do nově vytvořené skupiny armád Jih.

Sovětská vojska osvobodila od nacistů oblast Izmail Ukrajinské SSR a Moldavské SSR.

Rumunsko bylo staženo z války. Za příznivých podmínek vytvořených úspěchy sovětských front se rumunské pokrokové síly vzbouřily a svrhly proněmeckou diktaturu Antonesca. Přešla na stranu protihitlerovské koalice a vstoupila do války s Německem. Přestože značná část Rumunska stále zůstala v rukou německých jednotek a proněmeckých rumunských sil a boje o zemi pokračovaly až do konce října 1944, byl to pro Moskvu velký úspěch. Rumunsko postaví proti Německu a jeho spojencům 535 tisíc vojáků a důstojníků.

Sovětské torpédové čluny Černomořské flotily v rumunském přístavu Constanta

Přijetí výsadku námořní pěchoty na amerických torpédových člunech typu A-1 Vosper v rumunském přístavu Constanta

Cesta na Balkán byla pro sovětská vojska otevřená. Naskytla se příležitost vstoupit do Maďarska a poskytnout pomoc spojeneckým jugoslávským partyzánům. V Československu, Albánii a Řecku vznikly příznivé podmínky pro rozvoj bojů. Obecně SSSR dosáhl důležitého strategického cíle – etabloval se na Balkánském poloostrově před západními mocnostmi, čímž porušil plány Londýna. V jižní Evropě se otevřely široké možnosti pro další rozvoj.

Bulharsko opustilo spojení s Německem. 26. srpna 1944 vyhlásila bulharská vláda neutralitu a požadovala stažení německých jednotek z Bulharska. 8. září Bulharsko vyhlásilo válku Německu.

Sovětské čluny Černomořské flotily typu MO-4 vplouvají do přístavu Varna. září 1944

A Türkiye byla znepokojena. Zachovala neutralitu, ale byla přátelská k Německu a čekala na křídlech, kdy bude moci profitovat na úkor Ruska. Nyní by se dalo zaplatit za přípravu invaze na Kavkaz. Turci začali naléhavě navazovat přátelství s Brity a Američany.

Z vojenského hlediska byla operace Iasi-Kišinev jednou z nejúspěšnějších operací Rudé armády během Velké vlastenecké války. Iasi-Kišinev Cannes se vyznačovalo obratným výběrem směrů pro hlavní útoky front, vysokým tempem útoku, rychlým obklíčením a zničením velké nepřátelské skupiny.

Operace se také vyznačovala úzkou a obratnou interakcí všech typů vojsk, vysokými nepřátelskými ztrátami a relativně nízkými ztrátami sovětských jednotek. Operace názorně prokázala značně zvýšenou úroveň sovětského vojenského umění, bojové schopnosti velitelského štábu a bojové zkušenosti vojáků.

Téměř okamžitě po osvobození Moldavska začala jeho hospodářská obnova. Moskva v letech 1944–1945 pro tyto účely vyčlenila 448 milionů rublů. Nejprve armáda za pomoci místního obyvatelstva obnovila železniční komunikace a mosty přes Dněstr, které zničili ustupující nacisté.

K celkovému vítězství nad nepřítelem přispěla i Moldavská SSR. Po osvobození republiky odešlo na frontu více než 250 tisíc lidí.

Sovětská samohybná děla ISU-122 poručíka Kamčatného a tank IS-2 na jedné ze silnic v Transylvánii (Rumunsko). 3. ukrajinský front. 1. září 1944

- [Alexandr Samsonov](#)
- <https://ru.wikipedia.org/>, <http://waralbum.ru/>

Continue Reading

[Previous Íránský prezident Masoud Pezeshkian se zúčastní summitu BRICS v Kazani](#)

Next Zákaz vývozu benzínu z Ruské federace byl prodloužen do konce roku.